

Акт
лісопатологічного обстеження лісових насаджень філії «Смілянське лісове господарство» ДП «Ліси України», що потребують проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів у 2025 році

01.10.2024р.

м. Сміла

Нами, начальником відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист» ДОМАНЧУК Оленою, інженером – лісопатологом I категорії відділу нагляду та прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист» ВОВКОМ Володимиром, в.о. головного лісничого філії «Смілянське лісове господарство» ДП «Ліси України» БОРОТОЮ Дмитром, лісничим Будянського лісництва ХАРЧЕНКОМ Віктором, лісничим Володимирівського лісництва КИСИЛІЧИНИМ Олександром, лісничим Городищенського лісництва РАКІТІНИМ Анатолієм, лісничим Мліївського лісництва ЗІНЧЕНКОМ Сергієм, 26,27,30.09. по 01.10.2024 року проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень філії «Смілянське лісове господарство» ДП «Ліси України» (далі - Філія) з метою здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на загальній площі 351,4 га.

Таксаційна характеристика обстежених ділянок відповідно до Проектів організації та розвитку лісового господарства (таксаційний опис, відомості поквартальних підсумків) 2014 року, наведена в таблиці:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа, у тому числі площа, мовина для	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності
						склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1	
Мліївське	2	13	6,2		6,2	10Сз+Дз+Бп	72	0,70	1	24	32	390	4
Мліївське	40	8	16,0		16,0	10Дз	81	0,70	3	20	28	210	4
Мліївське	41	16	3,3		3,3	10Дз	81	0,60	1	25	28	270	4
Мліївське	50	23	8,8		4,3	7Дз2Гз1Лпд	90	0,70	1	26	32	290	4
Мліївське	51	6	33,6		33,6	7Дз3Гз+Лпд+Клг	90	0,70	1	27	36	300	4
Мліївське	63	19	9,3		9,3	10Дз+Лпд+Гз	81	0,90	1	26	32	430	2
Мліївське	70	2	2,6		2,6	3Дз6Гз1Лпд	75	0,70	1	23	28	230	4
Мліївське	70	9	47,9		47,9	3Дз3Гз3Яз1Лпд	71	0,90	1	22	26	300	4
Мліївське	99	1	17,2		17,2	10Сз	53	0,70	1А	24	28	390	3
Всього:			144,9		140,4								
Городищенське	10	2	30,0	2	3,2	4Дз3Яз3Гз+Лпд+Клг+Влч	90	0,60	2	25	32	215	4
Городищенське	16	1	79,7	5	7,3	3Дз3Яз3Гз1Лпд+Клг	90	0,70	2	25	32	255	4
Городищенське	24	13	2,9		2,9	10Дз+Гз	81	0,60	1	25	30	275	2
Городищенське	25	7	3,8		3,8	8Дз1Гз1Яз+Клг	121	0,60	2	26	32	235	2
Городищенське	32	1	2,2		2,2	4Скр5Сз1Дз+Гз	111	0,50	2	26	36	315	2
Городищенське	33	18	5,8		5,8	3Дз3Клг2Лпд2Гз	120	0,50	2	26	36	200	2
Городищенське	45	2	6,3	1	4,6	10Дз	106	0,60	2	26	40	305	2
Городищенське	46	11	35,0	3	9,2	7Дз2Гз1Лпд	100	0,70	2	24	32	265	2
Городищенське	47	9	4,4		4,4	6Дз3Гз1Лпд	105	0,60	2	25	36	225	2

Городищенське	62	9	1,3		1,3	10Дз	74	0,60	1	23	26	260	3
Всього:			171,4		44,7								
Будянське	2	1	4,7		4,7	7Дз2Лпл1Яз	81	0,70	1	26	36	340	4
Будянське	4	6	24,0		24,0	4Дз2Яз2Гз2Лпл+Клг	76	0,90	1	25	32	370	4
Будянське	12	3	26,0		26,0	4Дз3Яз2Гз1Лпл+Клг	90	0,80	1	28	40	340	4
Будянське	31	6	4,8		4,8	4Дз4Яз2Гз+Лпл	85	0,70	1	27	36	350	4
Будянське	32	1	1,4		1,4	3Дз3Яз2Гз2Лпл+Клг	86	0,70	1А	29	40	350	4
Будянське	36	8	0,6		0,6	10Дз+Гз+Лпл	86	0,70	1	27	36	360	4
Будянське	41	2	2,7		2,7	3Дз3Яз1Клг2Гз1Лпл	81	0,90	1	27	36	400	4
Будянське	42	3	11,0		11,0	4Дз2Яз3Гз1Лпл+Клг	80	0,90	1	26	32	390	4
Будянське	46	4	6,5		6,5	4Дз4Яз2Гз+Лпл	75	0,70	1	26	32	320	4
Будянське	49	1	1,2		1,2	10Дз	120	0,60	2	26	36	270	4
Будянське	54	1	5,0		5,0	10Дз	91	0,60	1	27	36	320	4
Всього:			87,9		87,9								
Володимирівське	7	3	0,8		0,8	6Дз2Лпл2Гз+Яз	85	0,70	2	23	28	270	4
Володимирівське	9	6	7,7		7,7	6Дз2Лпл2Гз+Яле	90	0,70	2	25	32	275	4
Володимирівське	10	10	13,0		13	7Дз3Лпл+Гз	81	0,70	2	23	28	285	4
Володимирівське	11	4	2,2		2,2	7Дз2Лпл1Гз	91	0,70	2	25	30	305	4
Володимирівське	11	6	3,7		3,7	8Дз1Лпл1Гз	86	0,70	2	23	28	275	4
Володимирівське	14	1	19,0	1	8,2	6Дз2Гз2Лпл+Клг+Яз	80	0,85	1	25	40	300	4
Володимирівське	19	3	7,1		7,1	4Дз3Лпл3Гз	90	0,70	2	24	30	265	4
Володимирівське	28	5	11,5		11,5	4Дз3Лпл3Гз	90	0,70	2	24	30	205	2
Володимирівське	31	6	4,0		4,0	4Дз3Лпл3Гз	110	0,70	2	25	36	240	2
Володимирівське	31	8	23,2	2	4,9	5Дз3Лпл2Гз	100	0,70	2	25	36	280	2
Володимирівське	57	11	42,0	5	3,8	7Дз2Лпл1Яз+Ос+Бп+Акб+Гз+Клг+Брс	68	0,70	1	22	26	260	3
Володимирівське	63	3	5,4		5,4	7Акб3Клг+Дз	50	0,70	3	15	16	120	3
Володимирівське	63	4	1,0		1,0	6Дз3Яз1Клг+Акб	48	0,70	2	15	18	140	3
Володимирівське	72	6	18,2	2	1,6	10Акб	30	0,70	3	12	14	90	3
Володимирівське	72	6	18,2	3	3,5	10Акб	30	0,70	3	12	14	90	3
Всього:			177,0		82,9								
Разом по філії ВСП					351,4								

З метою визначення причин виникнення патологічних процесів в лісових насадженнях Філії, призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, проведено лісопатологічне обстеження лінійним методом шляхом візуального обстеження стану дерев, керуючись «Санітарними правилами в лісах України», затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 року № 555.

Обстеженням встановлено:

По Будянському, Володимирському, Городищенському та Мліївському лісництвах представлені для огляду листяні ділянки змішаного складу з головною породою дуб звичайний, акація звичайна та три ділянки хвойних порід.

В результаті впливу комплексу несприятливих еколого – кліматичних факторів: погодні та ґрунтово - кліматичні чинники (висока температура, засуха, зміна гідрологічного режиму, стихійні лиха (бурелом, вітровал)), спостерігається висихання дерев дуба, ясеня, сосни, акації, присутніх у другому ярусі - граба, береста, клена, де будуть відібрані у вибірку санітарну рубку, переважно, дерева V - VI категорії санітарного стану: із засохлим та відсутнім листям,

дерева з локальним й повним відшаруванням кори, з відсутніми приростами, з масовими всохлими водяними пагонами, з розтріскуваннями сухих стовбурів та пошкодженнями стовбуровими шкідниками (вусачами, златками).

Поодинокі будуть відібрані дерева дуба, уражені поперечним раком, коли рана охоплює 100 відсотків периметра стовбура та наявні всі листяні породи - із виходом плодових тіл трутовиків - збудників стовбурових гнилей.

Також по Володимирському лісництву на ділянках у кварталі 31 виділа 6, 8 та у кварталі 72 виділа 6.2 і 6.3 будуть відібрані в невеликій кількості у вибіркову санітарну рубку дерева IV категорії санітарного стану із враженням омелою білою понад 50 відсотків крони, на яких відмічено всихання крони й дуже дрібне листя, не характерне для дерев.

На обстежених листяних ділянках змішаного складу по Будянському, Володимирському, Городищенському та Мліївському лісництвах у вибіркову санітарну рубку будуть відібрані наявні в складі та присутні породи липа, граб, клен, ясен, берест, переважно, сухостійні, суховершинні, з нахилом стовбурів більше, ніж 30 градусів від вертикальної осі, в невеликій кількості - із зламами більше 2/3 верхньої частини крони, дерева з підірваною кореневою системою, з масовими всохлими водяними пагонами, із слідами пошкодження стовбуровими шкідниками (льотні отвори, личинкові ходи вусачів, златок, короїдів (заболонники, ясеневі лубоїди)), з локально та повністю відшарованою корою та з грибницею дерево руйнівних грибів під залишками кори.

По Будянському лісництву в кварталі 2 виділ 1, в кварталі 4 виділ 6, в кварталі 32 виділ 1, у кварталі 42 виділ 3 встановлено враження опеньком осіннім листяних порід (дуба, граба, липи, клена) за зовнішніми ознаками: зрідженість крони, зменшення приросту, раннє осіннє пожовтіння листя, наявність тріщин у нижній частині стовбурів, з яких подекуди витікає слиз.

У результаті дії гриба розвивається біла гниль коренів і окоренкової частини стовбура. Коріння при цьому згнивають повністю, а на стовбурі утворюється заболонна, біла гниль з чорними лініями. Уражені дерева гинуть. В результаті враження кореневими гнилями, деревостани втрачають свою механічну стійкість, а звідси і вітровальні дерева. Гриб дуже поширений і шкідливий і викликає білу, заболонну, кореневу й окоренкову гниль листяних порід корозійно - деструктивного типу. Важливим джерелом інфекції здорових дерев являються пні, від яких в більшості випадків опеньок у вигляді ризоморф переходить на здорові дерева і уражує їх. Час появи плодових тіл залежить від вологості і температури повітря : в зоні помірного клімату вони утворюються восени (серпень - жовтень), в умовах сухого клімату, як на момент обстеження, плодові тіла часто не з'являються.

На обстежених ділянках, розташованих по ярах, балках, з головною породою акація біла (вегетативного походження) по Володимирському лісництву - квартал 63 виділ 3, квартал 72 виділ 2.2 та виділ 2.3 при лісопатологічному обстеженні відмічено, що насадження ослаблені, без приростів, суховершинні, деградовані. Дані ознаки свідчать про втрату біологічної стійкості насаджень. У вибіркову санітарну рубку в акацієвих насадженнях, в першу чергу, будуть відібрані дерева сухостійні, суховершинні, більше ніж на 2/3 крони, з відхиленням стовбурів від вертикальної осі понад 30 градусів, вражені некрозно - раковими хворобами: з наростами - напівкулястими напливами на стовбурах й пухлини (ракові утворення більше, ніж на 2/3 периметра) - здуттями та потовщеннями на гілках і стовбурах, з глибокими тріщинами в комлевій частині, з поодинокими зламами та розколами стовбурів, з локальним відшаруванням кори, пошкоджені стовбуровими шкідниками - під корою личинкові ходи забиті трухою, що характерно для вусачів, під залишками кори є грибниця дереворуйнівних грибів.

Оглянуті хвойні насадження у Городищенському лісництві квартал 32 виділ 1 та у Мліївському - квартал 2 виділ 13, стиглі та перестійні. У вибіркову санітарну рубку відбираються дерева V - VI категорії санітарного стану, без приростів, з червоною та відсутньою глицею, сухостійні дерева із зламами в комелі, з підірваною кореневою

системою, з локальним та повним відшаруванням кори, пошкоджені стовбуровими шкідниками, а саме сосновими лубоїдами (малим та великим), вусачами й златками.

Також у вище зазначених соснових насадженнях спостерігаємо дерева з ранами раку – сірянки (смоляний рак), які розрослись вздовж стовбурів, кора на ранах відшаровується. Рани раку – сірянки розташовані в середній і верхній частині стовбурів під кронами, що призвело до сильного ослаблення дерев, на яких спостерігається зрідження крони із жовто-зеленою та червоною гницею, суховершинність, відсутність приростів.

На ділянці у Мліївському лісництві - квартал 99 виділ 1 відмічаємо сухостійні дерева із локально і повністю відшарованою корою, відпрацьованими стовбуровими шкідниками (короїди, вусачі, златки) та поодинокі дерева, пошкоджені внаслідок стихійного лиха (шквального вітру): з поваленими та зламаними в комелі стовбурами, розколи дерев, із зламами верхів, дерева з підірваною кореневою системою, які будуть відібрані у вибіркову санітарну рубку в першу чергу.

Слід відмітити, по оглянутих лісництвах на ділянках спостерігається немала кількість вітровальних сухостійних дерев липи, граба, клена, дуба.

На обстежених ділянках, які відносяться до рекреаційно – оздоровчих та захисних лісів, у вибіркову санітарну рубку будуть відібрані дерева з плодовими тілами дереворуйнівних грибів та уражені раковими хворобами лише IV та V категорії санітарного стану лісів, згідно «Санітарних правил в лісах України».

Таким чином, в обстежених лісових насадженнях Філії, в результаті впливу комплексу несприятливих еколого – кліматичних факторів: (висока температура, засуха, зміна гідрологічного режиму, стихійні лиха (бурелом, вітровал), будуть відібрані у вибіркову санітарну рубку дерева, пошкоджені хворобами лісу та стовбуровими шкідниками, а саме:

- дерева V – VI категорії санітарного стану з відшарованою корою, пошкодженими стовбуровими шкідниками – короїдами, вусачами, златками;
- дерева дуба, вражені некрозно – раковими хворобами: поперечним раком;
- дерева всіх наявних листяних порід з виходом плодових тіл трутовиків – збудників стовбурових гнилей;
- дерева акації з раковими утвореннями та іншими патологічними ознаками;
- дерева сосни V – VI категорії санітарного стану, пошкоджені стовбуровими шкідниками та поодинокі – буреломом – вітровалом;
- дерева листяних порід, в яких крони заселені омелою білою понад 50 відсотків.

Характер всихання поодинокий та груповий, темп поступовий та різкий, ступінь всихання слабкий та середній.

Ділянки в кварталі 2 виділ 1, в кварталі 4 виділ 6, в кварталі 32 виділ 1, у кварталі 42 виділ 3 по Будянському лісництві в Книгу обліку шкідників та хвороб лісу як осередок опенька осіннього (кореневі гнилі).

При проведенні вибірових санітарних рубок в насадженнях Філії залишати дерева, які виконують важливі біоценотичні функції та дотримуватись показника повноти, встановленого для вибірових санітарних рубок, згідно «Санітарних правил в лісах України».

На момент обстеження відведення насаджень у вибіркову санітарну рубку не проведено.

Висновок:

1. В насадженнях, вражених хворобами лісу та пошкоджених стовбуровими шкідниками, з метою недопущення розмноження та розповсюдження у прилеглих насадженнях стовбурових шкідників, хвороб та шкідників лісу, здійснити заходи з поліпшення санітарного стану лісів із застосуванням найефективніших методів та технологій.

2. З метою поліпшення санітарного стану лісів, обстежені насадження потребують проведення вибіркової санітарної рубки на загальній площі 351,4 га.

3. ДСЛП «Херсонлісозахист» рекомендує лісовій охороні філії «Смілянське лісове господарство» здійснювати моніторинг за поширенням хвороб та шкідників лісу.

4. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів здійснювати з дотриманням вимог «Санітарних правил в лісах України», затверджених постановою КМУ від 27 липня 1995 року № 555.

Акт складений у 3 примірниках:

1. Філії «Смілянське лісове господарство».
2. Центральню - Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства.
3. ДСЛП «Херсонлісозахист».

Додаток: фотоматеріали.

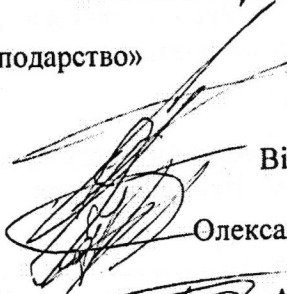
Начальник відділу діагностики ДСЛП «Херсонлісозахист»

 Олена ДОМАНЧУК

Інженер – лісопатолог I категорії відділу нагляду та прогнозу ДСЛП «Херсонлісозахист»

 Володимир БОБК

В.о. головного лісничого філії «Смілянське лісове господарство»
ДП «Ліси України»

 Дмитро БОРОТА

Лісничий Будянського лісництва

Віктор ХАРЧЕНКО

Лісничий Володимирівського лісництва

 Олександр КИСИЛІЧИН

Лісничий Городищенського лісництва

Анатолій РАКІТІН

Лісничий Мліївського лісництва

 Сергій ЗІНЧЕНКО

ВІДПОВІДЬ З БРИГІНЬОМ
Відп. за зміст: Р.В.
03 03 03